

दिनांक 20
31-10-20

शांकी प्रथम खण्ड, विषय - अग्नि व्याख्यान
अन्व - लघु विद्वांसो यती (समासपदव्याख्या)

1 दूरि दूरी - दूरि 2 न दूरि 2 न इति निगद्ये नार्थे इत्यः
इति स्मृतौ समासे, समासत्वात् प्रातिपदिक संज्ञायां
सु-लु म्। इत्येति इति स्मृतौ निरसंज्ञायां इति शक्यम्
पूर्व प्रयोगे सते। प्रातिपदिक संज्ञायां निगद्ये नार्थे।

2 इडा मृच्छौ - इडा 2 न मृच्छौ 2 न इति निगद्ये नार्थे इत्यः
इति समासे, समासत्वात् प्रातिपदिक संज्ञायां सु-लु म्
अजा 55 अदनाग इति स्मृतौ इडा पदस्य पूर्वनिघाते सते
प्रातिपदिक संज्ञायां निगद्ये नार्थे।

3 शिव मे शिवौ - शिव 2 न मे शिव 2 न इति निगद्ये
नार्थे इत्यः इति समासे समासत्वात् प्रातिपदिक संज्ञायां
सु-लु मि। अल्पा 5 न तरम् इति स्मृतौ अ-ल्पा 5 नत्वात्
शिव स्व पूर्व निघाते। प्रातिपदिक संज्ञायां निगद्ये नार्थे।

4 पितरौ - माता न पितरौ इति निगद्ये नार्थे इत्यः इति
स्मृतौ समासे, समासत्वात् प्रातिपदिक संज्ञायां
सु-लु म्। पिता माता इति स्मृतौ लक्षणे सते। अः
माः शिष्यते, स लक्षणायां वा 5 डी वापी भवति।
प्रातिपदिक संज्ञायां निगद्ये नार्थे। समाशेषाभावे
मातापितरौ रूपं भवति।

5 व्याघ्रपादम् - व्याघ्री च पादौ च इति निगद्ये नार्थे इत्यः
इति स्मृतौ समासे, प्रातिपदिक संज्ञायां सु-लु म्।
इत्येति स्मृतौ समासे, समासत्वात् प्रातिपदिक संज्ञायां सु-लु म्।
लक्षणे भवति। प्रातिपदिक संज्ञायां निगद्ये नार्थे।

6 मादिङ्गि न वै ल निगम् - मादिङ्गि 2 न वै ल निगम् 2 न
इति निगद्ये नार्थे इत्यः इति समासे, प्रातिपदिक संज्ञायां सु-लु म्।
इत्येति स्मृतौ समासे, समासत्वात् प्रातिपदिक संज्ञायां सु-लु म्।
इति स्मृतौ समासे, समासत्वात् प्रातिपदिक संज्ञायां सु-लु म्।
मादिङ्गि न वै ल निगम् इति सिद्धम्।

अमलानि-द
समोऽपि व्याख्यान
११०३ लं अग्नि
इत्येति वापि

कु. 10/14
3/1/2022

उपशांती प्रथम वर्ष, लिप्य-पठन-1

संस्कृत-विद्यालय में प्रथम - अथवा संस्कृत-विद्यालय

1. मन्त्राङ्ग - मन्त्रिणां चकार अर्थवर्षेण आदि चरितं संज्ञायां ।
स्वो जस्य इति स्वनेण विद्यमानं स्यात् अत्रुपवर्षेण ।
इति चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां । इति चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
इति चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
2. मन्त्रो - नदीसंज्ञायां चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
इति चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
अत्रुपवर्षेण मन्त्रो इति चरितं संज्ञायां ।
3. तिस्रः - तिस्रः चकार अर्थवर्षेण आदि चरितं संज्ञायां ।
स्वो जस्य इति स्वनेण अत्रुपवर्षेण चरितं संज्ञायां ।
तु इति चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
इति चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
अत्रुपवर्षेण तिस्रः चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
नमस्तथा चरितः इति स्वनेण अत्रुपवर्षेण चरितं संज्ञायां ।
इति चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
4. तिस्रः चकार - तिस्रः चकार अर्थवर्षेण आदि चरितं संज्ञायां ।
स्वो जस्य इति स्वनेण अत्रुपवर्षेण चरितं संज्ञायां ।
इति चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
अत्रुपवर्षेण तिस्रः चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
इति चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
अत्रुपवर्षेण तिस्रः चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
इति चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।

अथवा चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
इति चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
अत्रुपवर्षेण तिस्रः चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।
इति चरितं स्वो जस्य इति चरितं संज्ञायां ।

दिनांक 31-10-20 3433-44-1 दि. ती. व. र्थ. लि. का. व्या. म. लो
 ग्रंथ - सिद्धांत मोक्षदी, अष्टाङ्गसूत्रकारणात्

1 श्रौत - श्रौतः का. तो. ले. ल. ए. ल्या. ने. ति. ल. ए. मि. इति स्मृतेषां तथा बह्विधु वचनम् इति स्मृतक साध्यात् श्रौतः का. तो. म. प्रत्यय। ति. इ. श्रौ. सा. व. चा. तु. म. इति सा. व. चा. तु. म. सं. शा. मा. क. र्त्वि. श्रा. पु. इति श्रा. पु. प्रत्यय। अदि प्र. म्. इति म्यः श्रा. पुः इति श्रा. पु. लु. म.। श्रा. पु. इति स्मृतेषां मा. मा. ल. ए. ल्या. ने. अ. ना. द. शो। श्रौ. इ. सा. व. चा. तु. म. गु. षः इति गु. षो. टि. ता. ल्म. ने. प. दा. नां. टे. रे. इति स्मृतेषां टे. र्त्वे. सं. मो. गा. ल. लो. पे। श्रौ. इ. स्मृ. इति स्मृतेषां स्मृ. शो. श्रौ. इति ति. इ. म।

2 अधीते - अधी पूर्व का इ. इ. का. तो. ले. ल. ए. ल्या. ने. ति. ल. ए. मि. इति स्मृतेषां त. प्रत्यय, ति. इ. श्रौ. सा. व. चा. तु. म. इति सा. व. चा. तु. म. सं. शा. मा. क. र्त्वि. श्रा. पु. इति श्रा. पु. प्रत्यय, अदि प्र. म्. इति म्यः श्रा. पुः इति श्रा. पु. लु. म. टि. ता. ल्म. ने. प. दा. नां. टे. रे. इति ए. र्त्वे. स. व. षो. दी. र्त्वे. अधीते इति ति. इ. म।

3 अधीयाते - अधी पूर्व का इ. इ. का. तो. ले. ल. ए. ल्या. ने. ति. ल. ए. मि. इति स्मृतेषां तथा दु. पे. का. यो. द्वि. व. च. ने. म. व. च. ने. इति स्मृत नलात् इ. इ. का. तो. आ. ता. म. प्रत्यय। सा. व. चा. तु. म. सं. शा. मा. क. र्त्वि. श्रा. पु. प्रत्यय, अदि प्र. म्. इति म्यः श्रा. पुः इति श्रा. पु. लु. म., आ. ता. म्. इति इति स्मृतेषां आ. मा. ल. ए. ल्या. ने. इ. या. द. शो. टि. ता. ल्म. ने. प. दा. नां. टे. रे. इति ए. र्त्वे. स. व. षो. दी. र्त्वे. अधीयाते इति ति. इ. म।

4 अधीजगे - इ. इ. का. तो. ले. ल. ए. ल्या. ने. ति. ल. ए. मि. इति स्मृतेषां त. प्रत्यय। गा. इ. लि. इ. इ. इ. ल्या. ने. गा. इ. दे. शो. लि. इ. का. यो. र. ति. इ. लो. अ. म्. सा. दि. का. र्त्वि. इ. लो. अधि. ग. गा. त. इति द. शा. मां. जु. द्यो. र्त्वे. इति र्त्वे. लि. इ. र. अ. यो. र. ति. इ. शा. दि. शो. आ. ता. लो. पे. इ. र्त्वे. इति आ. मा. ल. लो. पे. अधि. जगे इति ति. इ. म।

अमलायां अ
 ए. लो. प्रो. व्या. म. लो।
 १।३० सं. मा. लि.
 सु. व. से. त. श्रा. णे. या